

Eleméri és ittebei Kiss Ernő

***Császári és királyi huszárezred parancsnok - Honvéd
altábornagy***

***Temesvár, 1799. június 13. – Arad, 1849. október 6.
Élt: 50 évet.***

*1849. március 9-én „a bánáti véres ütközetekben és harcokban tanúsított
vezéri tehetségei, bajnoki vitézsége és ernyedetlen hazafiúsága”
elismeréseképpen a Magyar Katonai Érdemrend 2. osztályát tűzte mellkasára
Almásy Pál, a képviselőház elnöke.
/Pelyach István/*

*Kiss-ék magyar új nemesek,
környezetükben becsesek.
S hű szolgálat ellenébe,
birtokot kapnak cserébe.*

*A nagyapja híres, nemes,
kitüntetésre érdemes.
Hadiszállító volt egykor,
s fényre lépett szürke árnyból.*

*Örökösödési harcban,
a hatalommal összhangban,
gondolkodott, cselekedett,
s megértően viseltetett.*

*Temesvár felett egy csillag,
része Tejút galaxisnak.
Megjelöli azt a házat,
hol egy kicsi babát várnak.*

*A Kiss csöppség formás, ragyog,
megcsodálják az angyalok.
A keresztségben Kiss Ernő,
vitéz ember lesz, ha felnő!*

*Nem árulja el a neve,
hogy örmény az eredete.
Még dédapja honosított,
hálajaként magyarított.*

*Az örmények keresztények,
hűek Krisztus Keresztjéhez.
S hordozzák a szívük mélyén,
Jézus urukra felnézvén.*

*Kiss gazdag és nagyvonalú,
műveltségben sokoldalú.
Hitéletre adakozó,
a jó erkölcs kamatozó!*

*Csillog a szép kitüntetés,
a pápai elismerés.
Krisztus-rend aranykeresztje,
szívtájékon felfüggesztve.*

*Édesanyja neve Anna,
Bogdanovics család sarja.
Aki délszláv eredetű,
vidám, derűs szemléletű.*

*Ernő katonai pályán
munkálkodik ifjú álmán.
Huszárezred parancsnoka,
gondtól ráncolt a homloka.*

*Szorgos, okos, tehetséges,
és rendkívül leleményes.
A nagyobb rang érdekében,
pénzösszeget ad cserébe.*

*Így a rangban előljáró,
a nyugdíjhoz közelálló
főnöke helyébe léphet,
s valóra válhat a képzet.*

*Ezernyolcszáznegyvenötben,
a kora még nincsen ötven.
Újpécs faluba helyezik,
s parancsnokká kinevezik.*

*Újra itthon magyar földön,
máshol a hely, néha börtön!
Temesvár innen egy ugrás,
a lelkének ez megnyugvás.*

*Legényeit öltözteti,
s jó szállással kényezteti.
Közöttük a neve csecse,
szeretik Őt, nagy a becse!*

*Huszárokból nagy az erény,
„megbízható, pontos, szerény”.
Harcedzett az alakulat,
s tiszta a magyarságtudat.*

*Ernő magyar, és császárhú,
ám a földjén zöldebb a fű.
Természetes a vonzalom,
Honszeretet, szép fogalom!*

*Tragédia sújtja, vágja,
meghalt bátyja és a lánya!
Feleségét is elveszti,
bánatkönnyét nyeli, s rejti.*

*

*'Negyvennyolcnak szép tavaszán,
megtaláljuk Nagykikindán.
A szerbek elleni harcban,
egységesek nagy összhangban!*

*Így győzhettek fölényesen,
s ujjonghattak oly lelkesen!
S a bánsági hadtest élén,
parancsnokol legénységén.*

*Büntetésben kíméletes,
emberséges, becsületes.
Megtorlástól eltekintett,
ám nagy lelke nem segített!*

*Emberségét gyengeségnek,
békeségét veszteségnek
könnyelik a „derék” rácok.
A gyűlölet náluk átok!*

*

*A szerb befogadott népség,
verte török, úzte éhség.
A Balkánról behatoltak,
menekültek, s hódítottak.*

*Délvidéken található,
harciasak, bosszúállók.
Területük Bácska, Bánság,
nem kell nékik magyar gyámság!*

*„Vajdaság” név tőlük ered,
ám, ha pajtás helyén eszed,
e térség nekünk Délvidék.
Kísérjen e szellemiség!*

*

*Pusztít a polgárháború,
szívünk, lelkünk oly ' szomorú!
Szítják Bécsből rendületlen,
s a támadás lendületben.*

*Kiss Ernő Nagybecskereken,
egy hadosztály élén terem.
Óvja birtokait, s földjét,
az otthona selymes zöldjét.*

*Védi a törvényes rendet,
honvédsászlót, mit szél lenget.
S támogatja a sereget,
hogy vegyenek fegyvereket.*

*Ezüstjeit felajánlja,
s a készletét mind átadja.
Mely tizenkét mázsa súlyú,
e nemes tett nem öncélú!*

*Július hó felezőnél,
a hőségtől ágynak dőlnél.
Ám Kiss Ernő Écskánál van,
s szertefut egy támadó had.*

„A kiseded csapata merész,
és minden téren tette kész.
Kiss ezredes igen bátor,
nem győzi le a szerb tábor.”

Így jellemzi őt Mészáros,
kinek szava célirányos.
S fut a hír a sajtó nyomán,
a hírközlés nagy tudomány!

Ő az első vezérőrnagy,
s első honvéd altábornagy.
Csúcsra jutott a ranglétrán,
evés közben jön az étvágy!

Augusztus hét, nagy most a tét,
hál' Istennek nincs ellentét!
Szétveri a bűnözőket,
Szárcsánál a felkelőket.

Szeptember hó másodikán,
Perlaszon győz, könnyen, simán!
A szerb tábort elfoglalja,
a térséget így uralja.

Három óra ostrom alatt,
torkán csúszik számos falat.
Tíz nagy ágyú, sok-sok lőszer,
sokaknak ez egy vesztőhely!

Fővezérnek kinevezik,
s Dunántúlra áthelyezik.
Ez számára kitüntetés,
fentről méltó elismerés.

Útban megáll Pesten, s Budán,
egy szép szeptember délután.
S a polgárok megéltetik,
tiszteletüket így jelzik.

*A fővezér mégsem Ő lett,
ezért Móga Jánoshoz megy.
S részt vesz bátran testközelben,
Pákozdnál az ütközetben.*

*Októberben tábornok lesz,
s bizalomért mindent megtesz.
Kossuth Délvidékre küldi,
s levelében ekképp inti;*

*„Kiss tábornok üdvözetem,
ölelje át a győzelem!
Hiszen lénye hozzászokott,
az Ön napja felragyogott!”*

*A feladat sok számára,
s inkább szolgál a kárára.
Egészsége is megromlott,
szerencséje szertefoszlott.*

*Pancsovai csata után,
átesik egy lelki tusán,
s helyét adja Damjanicsnak.
Kapuajtót nyitnak, s csuknak.*

*Parancsnoki helyről váltják,
szeretik őt, nem is bántják.
Tisztelik becsületéért,
s példaadó bátorságért.*

*Debrecenben kinevezik,
fő hadparancsnokká teszik.
S altábornaggyá léptetik,
harci kedvét így éltetik.*

*A bánáti ütközetben,
megint jól van, minden rendben.
Márciusban kitüntetik,
s érdemrenddel ékesítik.*

*Debrecenben tartózkodik,
s néha napján elutazik.
Hol Kossuthal vizsgálatra,
hol tavaszi hadjáratra.*

*Áprilisban Hatvanban volt,
s Gáspár András mellett hajszolt.
Itt is, ott is besegített,
buzdított és lelkesített.*

*Most épp itt van Komáromban,
küldöttséggel egy sátorban.
S Görgeit győzködik egyre,
vonuljanak le Szegedre!*

*Június utolsó napján,
csillan a fény a kard lapján.
Kiss Ernő a fő esélyes,
ha Görgei túl veszélyes.*

*Zsebében a kinevezés,
ha hasztalan a szómenés.
Kossuth aláírás rajta!
Ég már a ház, s ég a pajta!*

*Július az áldás hava,
égből nem jó, csak a sava.
Nagy a kapkodás itt kérem,
ország úszik nyakig vérben.*

*Egyetért a megadásban,
hisz a muszka pártfogásban.
Klapka Györgyöt felszólítja;
„Adja át a várat nyomban!”*

*Osztrák kézre kerül Ő is.
kemény szíve, mint a kőris.
Védekezik, ahogy lehet,
s fogadja az ítéletet.*

*Világos után sötét lett,
s ordított az aljas gaztett!
Golyó által kivégezték,
gyávaságból cselekedték!*